VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Rahoitusmarkkinaosasto
Lainsäädäntöneuvos Antti Makkonen
Finanssisihteeri Iida Hauhia

31.10.2022 Julkinen

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Valtiovarainministeriön täydentävä vastine: kotitalouksien velkaantumisen rajoittamiseen tähtäävän lainsäädännön (HE 101/2022 vp) talousvaliokuntakäsittely

Valtioneuvosto on antanut eduskunnalle 16.6.2022 hallituksen esityksen kotitalouksien velkaantumista rajoittavaksi lainsäädännöksi. Eduskunnan talousvaliokunta on järjestänyt hallituksen esityksestä kuulemisia ja pyytänyt kirjallisia lausuntoja. Valtiovarainministeriö on antanut vastineensa talousvaliokunnalle 20.10.2022. Tämä vastine täydentää aiemmin annettua vastinetta.

Luotonantajia ja vertaislainanvälittäjiä koskevan sääntelyn soveltamisala

Hallituksen esityksen antamisen jälkeen on havaittu, että eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annettavaksi ehdotetun lain 1 ja 2 §:ään on jäänyt epäjohdonmukaisuus. Hallituksen esityksen tarkoituksena on ollut sisällyttää kaikki luotonantajat ehdotettavien säännösten piiriin riippumatta siitä, onko kyseessä suomalainen vai ulkomainen luotonantaja. Hallituksen esitykseen sisältyvät säännökset kuitenkin johtavat tilanteeseen, jossa muun muassa kotimaiset maksulaitokset kuuluisivat sääntelyn soveltamisalaan, mutta puolestaan maksulaitosten Suomessa toimivat sivuliikkeet jäisivät kokonaan sääntelyn ulkopuolelle. Tämä ei vastaa hallituksen esityksessä omaksuttua tarkoitusta (ks. esim. HE 101/2022 vp, s. 27).

VM ehdottaa, että edellä mainittuja säännöksiä muutettaisiin eduskuntakäsittelyssä. Eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annettavaksi ehdotetun lain 1 §:n 3 momentin 1 kohdasta olisi tarpeen poistaa viittaus Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 5 momenttiin, koska tämä viittaus poissulkee keskeisten ehdotettujen säännösten soveltamisen piiristä kaikki ulkomaiset ETA-valvottavat.

VM niin ikään ehdottaa lisättäväksi mainittuun 3 momenttiin *uutta 2 kohtaa*, jonka mukaisesti mainittua lakia ei kuitenkaan sovellettaisi ulkomaisiin ETA-luottolaitoksiin. Poikkeuksen tekeminen ETA-luottolaitosten osalta on tarpeen, sillä tällaiset luottolaitokset jo kuuluvat luottolaitostoiminnasta annetun lain 18 luvun soveltamisen piiriin, jota kautta nyt ehdotettavat keskeiset luotonantajia koskevat velvoitteet tulevat tällaisia luottolaitossektorin toimijoita koskevaksi. Lisäyksen tarkoituksena olisi siten poistaa päällekkäinen sääntely. Momentin mukaiset 2–4 kohdat siirtyisivät muutoksen myötä 3–5 kohdiksi.

Lisäksi VM ehdottaa, että eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annettavaksi ehdotetun lain 2 §:ää muutettaisiin siten, että kaikki ulkomaiset ETA-valvottavat poissuljettaisiin rekisteröintivelvollisuuden piiristä. Tämä muutostarve johtuu 1 §:ään tehtävistä muutoksista, eikä muuttaisi sääntelyä asiasisällöllisesti siitä, mitä hallituksen esityksessä on ehdotettu.

VM ehdottaa myös, että 2 §:ssä lueteltuihin säännöksiin, jotka eivät koske nimettyjä elinkeinonharjoittajia, lisätään valiokuntavaiheessa ehdotettu asiakkaan tuntemista koskeva 10 a §.

VM ehdottaa, että eduskuntakäsittelyssä huomioitaisiin seuraavan sisältöiset muutokset eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annettuun lakiin (muutettavat osa alleviivattuna, poistettavat kohdat yliviivattuna)[1]:

1 §

Soveltamisala

[1–2 momentti kuten hallituksen esityksessä]

Tämä laki ei koske:

1) ~~elinkeinonharjoittajia, joita Finanssivalvonta valvoo~~ Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja luottolaitoksia ja kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeitä~~n tai 5 momentin nojalla~~;

2) luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 1 luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitettuja ulkomaisia ETA-luottolaitoksia;

~~2~~3) panttilainauslaitoksia;

~~3~~4) elinkeinonharjoittajia, jotka myöntävät kuluttajaluottoja vain myymiensä kulutushyödykkeiden oston rahoittamiseksi;

45) valtiota, kuntaa eikä muuta julkisyhteisöä.

2 §

Säännösten soveltamisen rajoitukset eräissä tapauksissa

Lain 3–10, 10 a 11, 12 ja 23 § eivät koske elinkeinonharjoittajia, joita Finanssivalvonta valvoo Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentin 2–6, 8, 8 a ja 9–16 kohdan tai 3~~, 4 ja –~~6 momentin nojalla, eivätkä mainitun lain 5 §:n 23 kohdassa tarkoitettuja maksupalvelujen tarjoajia.

[1] Pykäläehdotus on laadittu valtiovarainministeriön ja oikeusministeriön yhteistyönä.